

MÜŞTEREK ALANLAR

SEMİNER DİZİSİ, 16 Nisan – 11 Haziran 2016, İstanbul

MÜŞTEREK ALANLAR

(İngilizce Seminerler)

16 Nisan (11-13:00) STUDIO-X İSTANBUL
Şehri Müşterekleştirmek: Dışlanmama Hakkı
Nicholas Blomley

29 Nisan (18-21:00) STUDIO-X İSTANBUL
Ortaklaşa Üretim
Massimo de Angelis

30 Nisan (16-18:00) STUDIO-X İSTANBUL
Pratik Şehircilik: Yeşil Hakkı
Elke Krasny

14 Mayıs (17-20:00) SALT Galata
Şehirde Duygulanımsal Emek:
Mülsüzleşmeden Müşterekleştirmeye
Emma Dowling

28 Mayıs (17-19:00) ARIEL Sanat
Yaratıcı Kentin Ötesinde: 21. Yüzyıl Kentinde
Sanat, Siyaset ve Kamusal Yaşam
Pascal Gielen

11 Haziran (17-20:00) SALT Galata
Kolektif Üretim, Kolektif Mülkiyet
Peter Linebaugh

İSTANBUL'DA MÜŞTEREKLEŞ(TİR)ME PRATİKLERİ

(Türkçe Paneller)

MÜŞTEREK ALANLAR etkinliğine ek olarak iki ayrı günde gerçekleşecek dört panel tasarladık. Seminerlere koşut temalardan oluşan bu paneller vesilesiyle, hem farklı yerel inisiyatifler arasında hem de aktivistlerle kuramcılar arasında diyalog ve dayanışma olanaklarını araştırmayı umuyoruz.

30 Nisan STUDIO-X İSTANBUL
11-13:00, Dayanışmacı Emek ve Üretim
13.30-15:30, Bahçecilik, Yiyecek ve Dayanışma

14 Mayıs SALT Galata
11-13:00, Ev içi ve Duygulanımsal Emek
14-16:00, Kentsel Alanda Ortak Mülkiyet

Niyetimiz, bir yandan müşterekleş(tir)me kuramlarının İstanbul'daki yerel güncel pratikleri ne derecede ve hangi şekillerde açıkladığını sınamak, öte yandan, kentsel yaşamı dönüştürecek yeni üretim, tüketim, mübadele ve toplumsallaşma biçimlerini birlikte tahayyül etmenin yollarını aramak.

MEKANLAR

SALT Galata

Bankalar Caddesi 11
Karaköy 34420
İstanbul Türkiye

T +90 212 334 22 00

STUDIO-X İSTANBUL

Meclis-i Mebusan Caddesi
35A
Karaköy 34427
İstanbul, Türkiye

T +90 212 292 07 47

Ariel Sanat

Maçka Caddesi 24
Narmanlı Apartmanı, kat 2
Teşvikiye 34367
İstanbul Türkiye

T +90 212 261 57 11

Düzenleyenler:

Güldem Baykal Büyüksaraç (İstanbul Üniversitesi)
Derya Özkan (LMU Münih Üniversitesi)

MÜŞTEREK ALANLAR

SEMİNER DİZİSİ, 16 Nisan – 11 Haziran 2016, İstanbul

Metropolün kendisi devasa bir ortak zenginlik deposudur. Kent ve mimarlık tarihi uzmanlarının açıkladığı gibi, modern kentlerin oluşumu, endüstriyel sermayenin gelişmesiyle yakından bağlantılıdır. İşçilerin coğrafi yoğunlaşması, iletişim ve taşımacılık sistemlerinin, diğer endüstrilerin ve kaynakların birbirine yakınlığı ve kent yaşamının diğer özellikleri, endüstriyel üretim için zorunlu unsurlardır. On dokuzuncu ve yirminci yüzyıl boyunca kentlerin büyümesi ve kentsel uzamın nitelikleri, endüstriyel fabrika, o fabrikanın ihtiyaçları, ritimleri ve toplumsal örgütlenme biçimleri tarafından belirlendi. Bununla birlikte, bugün endüstriyel metropolden biyo-politik metropole bir kaymaya tanıklık ediyoruz. Biyo-politik ekonomide, üretim süreçleri ve kenti oluşturan ortak varoluş arasında doğrudan ve giderek yoğunlaşan bir ilişki vardır. Kent elbette, sadece binalar ve caddeler, geçitler ve parklar, atık sistemleri ve iletişim ağlarından oluşan kurulu bir ortam değildir; kent aynı zamanda kültürel pratiklerin, entelektüel devrelerin, duygusal ağların ve toplumsal kurumların canlı bir dinamiğidir. Kentin taşıdığı bu unsurlar, biyo-politik üretimin sadece önkoşulları değil, aynı zamanda sonuçlarıdır; kent, ortak varoluşun kaynağı ve içine aktığı haznedir.

Michael Hardt & Antonio Negri, Ortak Zenginlik (2011: 161-162)

Bu seminer dizisini, şehir yaşamını sürdürmeye çabalarken komünal içgüdülerimizi ifade edercesine ürettiğimiz müştereklere dair ortaklaşa bir değerlendirme süreci olarak tasarladık. ‘Kentsel müşterekler’ kavramını, kamusal-özel ve devlet-piyasa zıtlıklarının ötesinde düşünmemize elveren, sosyal-mekansal ilişki ve pratiklerle belirginleşen bir şehir kavrayışı önerdiği için sahipleniyoruz. Böyle bakıldığında şehir, etkin ve yaratıcı kent sakinlerinin –iş, yeniden üretim ve boş zaman faaliyetleri dahil– her türlü günlük pratikleri ile ortaya çıkan müşterekleş(tir)me kültürlerinin mekanı olarak görülebilir. Bu pratikler kentsel alanı müşterek kılıyor.

Kentsel ortak alanlar, mütemadiyen kâr amaçlı çitlemelere maruz kalır. Kapitalist birikimin üretici kuvveti olan çitleme hareketleri, istismak, tahliye, bir zamanlar müşterek olan alanlara erişimin engellenmesi gibi türlü mülksüzleştirme süreçlerine yol açar. Bunların yanısıra, yerel bilgi sistemlerinin metalaştırılması ya da kolektif anlam yaratma deneyimlerinin sermayeleştirilmesi şeklinde tarif edebileceğimiz –ve bugüne dek yeterince tartışılıp kuramsallaştırılmamış olan– kültürel çitlemeler de üzerinde etraflıca düşünmeye değer.

Bir yandan bu süreçleri yeniden incelemek üzere aklımızda tutarken, öte yandan şehirde karşımıza çıkan müşterekleş(tir)me pratiklerini İstanbul örneğine yoğunlaşarak tartışmak istiyoruz. Bu pratikleri, sadece içinde yaşadığımız şehri değil, bizzat kendimizi yeniden yaratmaya dönük radikal bir iradenin göstergesi olduğu için kıymetli buluyoruz. Böyle bir iradeye ancak yaşam alanlarımızı yeniden düzenleyerek, farklı üretim ve emek biçimlerini devreye sokarak, yeni geçim yolları geliştirerek, ve en nihayetinde, ikâmet ettiğimiz ‘yaşam dünyası’nın müşterek olduğunu bize her gün yeniden öğretecek bir değerler sistemi geliştirerek sahip çıkabiliriz.

Kentsel müşterekler, kapitalist toplumsal ilişkilere meydan okuduğu ölçüde özgürleştiricidir. Bu seminer dizisi boyunca en çok üzerinde duracağımız şey de, kentsel ortak alanların ve buralarda deneyimlenen müşterekleş(tir)me pratiklerinin bu yönü olacak. Başarılı örneklerin yanı sıra, yarım kalmış ya da birbiriyle çelişen süreçlere, uyumsuzluklara da kafa yormak istiyoruz. Müşterekler bize özgürleştirici bir kent yaşamı tahayyül etmemizin yollarını gösterebilir mi? Farklı coğrafyalarda karşımıza çıkan benzer müşterekleş(tir)me vakalarından neler öğrenebiliriz? Müşterekleş(tir)me pratiklerinin kent kültürü açısından önemini kavramamıza yarayacak alternatif anlayışlar var mıdır? Kentsel müştereklere dair kuramsal dağarcığımıza farklı duyarlılık ve bakış açılarını (özellikle feminist perspektifi) katmanın yolları nelerdir?

16 Nisan – 11 Haziran 2016 tarihleri arasında iki haftada bir gerçekleşecek altı ayrı seminer ve dört panelden oluşan **MÜŞTEREK ALANLAR**, LMU Münih Üniversitesi ve Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) Emmy Noether Programı’nın desteklediği ‘Değişen İstanbul Tahayyülleri. Şark Şehrinden Cool İstanbul’a’ başlıklı araştırma projesinin bir etkinliğidir. Ariel Sanat, SALT Galata ve Studio-X İstanbul işbirliğiyle düzenlenmektedir.

Düzenleyenler:

Güldem Baykal Büyüksaraç (İstanbul Üniversitesi)
Derya Özkan (LMU Münih Üniversitesi)